

Rad i kontemplacija (I)

Na što misli sv. Josemarija kada inzistira da naš posao postane kontemplativna molitva? Novi članak u seriji s temom kako posvetiti naš dnevni posao. Članak u seriji “Posvetimo svoj posao” (5).

6.12.2009.

„Želio bih da se, u našoj današnjoj meditaciji odlučimo, jednom i za svagda, da moramo težiti tome da postanemo kontemplativne duše, na ulici, usred našeg rada,

održavanjem stalnog razgovora s našim Bogom i ne prekidati ga nikad tokom dana. Ako želimo zaista biti odani sljedbenici našega Gospodina, ovo je jedini način.“[1]

Za one koje je Bog pozvao da traže svetost usred svijeta, pretvoriti posao u molitvu i imati kontemplativnu dušu je doista *jedini način.* „**Ili ćemo učiti tražiti Gospodina u uobičajenom, svakodnevnom životu, ili ga nećemo nikada pronaći.“[2]**

Trebali bismo polagano meditirati nad ovom temeljnom točkom učenja Sv. Josemarije. U ovom članku ćemo se usredotočiti na pitanje što je to kontemplacija, dok će daljnji članci u ovoj seriji potpunije istražiti značenje kontemplativnog života u vrijeme posla i u našem svakidašnjem životu.

Kao u Nazaretu, poput prvih Kršćana

Pronalaženje Boga u svakodnevnim aktivnostima daje našem životu najveću vrijednost i puni smisao. Isusov povučeni život u Nazaretu podrazumijevao je ***"godine naporna rada i molitve, za vrijeme kojih je Isus vodio običan život, možemo reći poput našega, a koji je istovremeno bio božanski i ljudski.***

„[3] Time nas uči kako posao, obitelj i društveni život ne predstavljaju smetnje molitvi, [4] već priliku da se približimo Bogu, sve do trenutka kada više ne možemo razlikovati rad od kontemplacije.

Prvi su kršćani kročili putem kontemplacije kroz svakodnevnicu, slijedeći Gospodinove korake. „Dok hoda, razgovara, odmara, radi ili čita, kršćanski vjernik se moli,“[5] piše autor iz drugog stoljeća. Nekoliko stoljeća kasnije, sveti Grgur Veliki govori o idealu, pronađenom među mnogim vjernicima: „Milost kontemplacije nije nešto što je

darovano slavnima, a uskraćeno poniznima. Mnogi veliki ljudi su je primili, kao i skromni, kako među onima koji žive izolirano od svijeta, tako i među onima koji su u braku. Dakle, ako ne postoji država među vjernicima, koja je izuzeta od dobivanja milosti kontemplacije, svatko tko njeguje njegovo srce u sebi može biti prosvjetljen tom milošću.“ [6]

Crkveno nas učiteljstvo, posebice nakon II. Vatikanskog sabora, podsjeća na ovo učenje. Ono je posebno značajno za nas, jer imamo misiju dovođenja Krista posvuda i prožimanja svijeta kršćanskim duhom. Kao što je Ivan Pavao II. rekao, shodno učenju Svetog Josemarije: „Dnevna aktivnost predstavlja dragocjeno sredstvo sjedinjenja s Kristom, sposobna da postane temelj i materijal za posvećenje, teren za vršenje kreposti, dijalog ljubavi koji je izražen djelima.

Rad je preobražen po duhu molitve i tako postaje moguće ostati u kontemplaciji Boga, čak i kad pojedinac ima izvršiti mnoštvo zadataka.“[7]

Kontemplacija kao djeca Božja

Katekizam uči da „Crkva razmatranje Boga naziva u njegovoj nebeskoj slavi posvećenom vizijom“. [8] Već ovdje na zemlji možemo imati predosjećaj savršenog razmatranja Boga u nebu. Ovaj početak, iako ograničen i drugačije prirode nego vizija, [9] je već istinsko razmatranje Boga, upravo kao milost, dok je različito od slave, ipak je istinsko sudjelovanje u božanskoj prirodi. *Za sada vidimo maglovito u zrcalu. Ali onda licem u lice. Sad znam dio, tada ću razumjeti u potpunosti, čak kao da sam već razumio u potpunosti* [10] piše sveti Pavao.

Već u ovom životu razmatranje Boga kao „u zrcalu“ je moguće

zahvaljujući teološkim vrlinama – živeći vjeru i nadu, upotpunjeno milosrđem. Vjera, ujedinjena s nadom i oživljena milosrđem, „potiče nas da unaprijed iskusimo svjetlo posvećene vizije, cilj našeg putovanja ovdje dolje.“ [11]

Razmatranje je voljena i radosna spoznaja Boga i njegovih stvaranja kao što je izraženo u njegovim stvorenjima, u natprirodnom otkrivenju, i najviše u životu, smrću i uskrsnućem Isusa Krista našeg Gospodina. Sveti Ivan od Križa razmatranje naziva „nauka o ljubavi“. [12] Sveti Toma Akvinski definira ga kao jasnu spoznaju istine, postignutu, ne misaonim putem već silnim milosrđem. [13]

Misaona molitva je dijalog s Bogom. **„Pišeš: Moliti znači razgovarati s Bogom. Ali o čemu? O čemu? O Njemu, o sebi: radostima, tugama, uspjesima i padovima, plemenitim**

ambicijama, dnevnim brigama, slabostima! I djelima zahvaljivanja i zahtjevima: i ljubavi i kajanjima. Jednom riječju: postići to da ga upoznaš i postići to da sebe upoznaš: upoznati se!“ [14] U duhovnom životu, ovaj dijalog s Bogom se sve više i više pojednostavljuje kako se iskreni osjećaj ljubavi povećava. Tada riječi često više nisu potrebne da bi se molilo, ni izvanjski ni unutarnji. **„Osoba više ne govori, jer jezik ne zna kako se izraziti. Misao je mirna. Osoba ne govori: osoba gleda!“ [15]**

Razmatranje podrazumijeva sljedeće: aktivni molitelj bez riječi, silan i jasan, dubok i jednostavan. To je Božji dar namijenjen onima koji ga traže iskreno, koji svim srcem ispunjavaju njegovu volju svojim djelima, i koji pokušavaju ostati u njegovoj prisutnosti. **„Prvo jedna kratka težnja, zatim još jedna, i još**

jedna...dok se naša gorljivost ne učini nedovoljnom jer su riječi presiromašne...zatim to dovodi do intimnosti s Bogom, gledajući u Boga bez potrebe za odmorom ili osjećaja umora.“ [16] Sve se ovo može dogoditi, sv. Josemarija inzistira, ne samo u razdobljima posvećenim samo molitvi nego i također „dok izvršavamo što savršenije možemo (sa svim našim greškama i ograničenjima) zadatke dodijeljene nam u našim prilikama i dužnostima.“ [17]****

Pod zaštitom Duha svetoga

Otac, Sin i Duh Sveti prebivaju u našoj duši kad smo u njihovoj milosti; [18] mi smo hram Božji. [19] Riječi ne mogu izraziti bogatstvo misterija prebivanja Presvetog Trojstva u našoj duši. Otac neprestano čini da Sin i Duh Sveti, neraskidiva veza ljubavi, proizlaze od Oca i Sina. Kroz Božju milost mi

sudjelujemo u trojstvenom životu kao sinovi i kćeri. Duh sveti nas sjedinjuje sa sinom, koji je preuzeo ljudsku narav kako bi nas učinio dionicima božanske naravi: *A kada dođe punina vremena, odasla Bog Sina svoga, rođena od žene...kako bi mi mogli primiti posinstvo kao sinovi. A budući da ste sinovi, odasla Bog u srca vaša Duha Sina svoga koji kliče: "Abba! Oče!"*[20] U tom sjedinjenju sa Sinom nismo sami, nego činimo jedno tijelo, mistično Tijelo Kristovo, kojem su svi muževi i žene pozvani da budu uključeni kao živi članovi i da kao apostoli, za primjer drugima, sudjeluju u Kristovom svećenstvu. [21]

Kontemplativan život je život djece Božje, život intimnosti s božanskim Osobama prepun apostolske gorljivosti. Milosrđe koje Duh sveti ulijeva u naša srca daje nam spoznati Boga, koji bi inače ostao nespoznatljiv, jer *tko ne ljubi, ne*

upozna Boga; jer Bog je ljubav.[22] Što više ljubimo Boga, bolje ga upoznajemo jer ta nadnaravna ljubav je sudjelovanje u beskrajnom milosrđu Duha svetoga,[23] koji sve proniče, i dubine Božje. Jer tko od ljudi zna što je u čovjeku osim duha čovječjega u njemu? Tako i što je u Bogu, nitko ne zna osim Duha Božjega.[24]

Ta Ljubav, sa velikim slovom Lj, duboko povezuje dušu s božanskim Osobama, daje nam razumjeti Boga koji je brz i pronicljiv, brižan i spontan, u apsolutnoj harmoniji sa Srcem Kristovim.[25] S ljudske strane također, oni koji se vole lakše razumiju jedan drugoga. Sv. Josemaria se služio ovom usporedbom kako bi u određenoj mjeri objasnio kontemplativan život u Bogu. "Odakle ja dolazim znali su reći, 'Pogledajte kako ta osoba razmatra!' Možda su upućivali na majku s djetetom u naručju, ili na

čovjeka koji gleda svoju buduću ženu, ili suprugu koja brine za svog bolesnog muža—čista i plemenita ljudska privrženost. Tako bi trebali razmatrati."[26]

No sva ljudska iskustva, koliko god lijepa, nisu veća od vatre koju Bog pali u dušama vjernika koji ga razmatraju. Nadnaravna milost daleko nadilazi bilo koju ljudsku ljubav u veličini, kvaliteti i snazi, dok nas darovi Duha svetoga otvaraju njegovom vodstvu u poslušnosti. Ti darovi (mudrost, razum, savjet, jakost, znanje, pobožnost i strah Božji) rastu u skladu s našim poznavanjem s Bogom, tu se počinje otkrivati čitavi spektar kontemplativnog života.

Posebno, kroz dar mudrosti, prvi i najveći od darova Duha svetoga,[27] osigurani smo ne samo da znamo i pristajemo na objavu istine o Bogu i stvorenjima, kao što se događa kad

vjerujemo, nego da je "okusimo", da znamo "određeni okus njihove slatkoće." [28] Mudrost, *sapientia*, je znanje koje se "kuša": *sapida scientia*. Zahvaljujući tom daru, ne samo da rastemo u Božjoj ljubavi, nego dolazimo do spoznaje na novi način. [29] "Postoji spoznaja do koje se dolazi jedino sa svetošću. Susrećemo skrivene duše, nepoznate svijetu, duboko ponizne, samopožrtvovne i svete, čudesne i nadnaravne. **Slavim te Bože, Oče, Gospodaru neba i zemlje što si ovo sakrio od mudrih i umnih, a objavio malenima.** (Mt 11:25)." [30]

Kroz dar mudrosti kontemplativan život ulazi u dubine Božje. [31] Sv. Josemaria nas je pozvao da razmatramo **tekst Sv. Pavla u kojem nam predlaže cijeli program kontemplativnog života—znanje i ljubav, molitva i život....da po vjeri Krist prebiva u srcima vašim; da u ljubavi ukorijenjeni i utemeljeni,**

mognete shvatiti sa svima svetima što je Dužina i Širina, i Visina i Dubina te spoznati nadspoznatljivu ljubav Kristovu da se ispunite do sve Punine Božje. (Ef 3:17-19)."[32]

Trebamo moliti Duha svetoga za dar mudrosti, zajedno s ostalim darovima koje daje. Ovi darovi Božanske ljubavi su dragulji koje Tješitelj daje onima koji ljube Boga svim srcem svojim, svom dušom svojom, i svom snagom svojom.

Put kontemplacije

Što je veći stupanj nečijeg milosrđa to je veća njegova povezanost s Gospodinom i veća sposobnost razmatranja. Čak i osobe koje imaju neki stupanj milosrđa, te su zadovoljne time što ne griješe, no ne traže Božju volju u svemu, mogu ostvariti određenu podudarnost s Božjim planom. Unatoč tomu, ljubav koja ne želi još više ljubiti, koja nema

žar za pobožnošću, srodnija je sa službenom pristojnošću stranca nego prisnošću sina ili kćeri. Svatko tko je zadovoljan sa svojim odnosom s Bogom posjedovat će slabo i promijenjivo znanje otkrivenih istina, jer ako netko sluša svijet a nije klanjatelj, on je kao čovjek koji gleda svoj prirodni odraz u ogledalu ; promatra, odlazi i odjednom zaboravlja kako izgleda.[33]

Za razliku od osoba koje iskreno žele prigrliti Božu volju u svim stvarima te uz pomoć milosti koriste sredstva koja su im na raspolaganju: meditativna i usmena molitva , primanje svetih sakramenata (česte ispovijedi i pričesti), radom i vjernim ispunjenjem svojih dužnosti, traženje Božje prisutnosti u svim događajima u danu, vjernost životnom planu i težnjom za dubljom kršćanskom formacijom.

Moderno društvo je dovelo do toga da mnogi ljudi žive samo ono izvanjsko, uvijek žudeći za stjecanjem materijalnih stvari, uvijek u pokretu, u potrazi za nečim što odvlači pozornost od samih sebe. Ponekad se time nastoji prikriti vlastita praznina, gubitak transcendentnog značenja i smisla života.

Ali mi, koji smo otkrili božanski poziv na svetost i apostolat, trebali bismo imati sasvim suprotno iskustvo. Što su više uzburkanije naše izvanjske aktivnosti, naš unutarnji život bi trebao biti intenzivniji, u stalnom traženju dijaloga sa Bogom koji je po milosti prisutan u našoj duši, te u suzbijanju požuda tijela i očiju, kao i oholosti [34]. Da bismo razmatrali Boga, potrebno je čisto srce. Blagoslovljeni oni koji su čista srca, oni će Boga gledati [35].

Zamolimo našu svetu Majku Mariju, da nam izmoli od Duha Svetoga dar

razmatranja u našem svakodnevnom životu, dar koji je tako snažno bio prisutan u njenom vlastitom životu.

*Pisac: J. López. **Fusnote:***

1. Sv. Josemaría, *Prijatelji Božji*, 238.
2. Sv. Josemaría, *Razgovori*, 114.
3. Sv. Josemaría, *Prijatelji Božji*, 56.
4. Usp. Lk 18:1.
5. Klement Aleksandrijski, *Stromata*, 7, 7.
6. Sv. Grgur Veliki, *Homilije po Ezekielu*, 2, 5, 19.
7. Ivan Pavao II, Obraćanje na konferenciji "Veličina običnog života" povodom stogodišnjice rođenja svetog (tada blaženog) Josemarije, 12. Siječnja 2002., 2.
8. *Katekizam katoličke Crkve*, 1028.

9. Usp. Sv. Toma Akvinski, *Summa theologiae*, I, q.12, a.2, c; II-II, q.4, a.1; q.180, a.5, c.

10. 1 Kor 13:12.

11. *Katekizam Katoličke Crkve*, 163.

12. Sv. Ivan od Križa, *Tamna noć duše*, 2, 18, 5.

13. Sv. Toma Akvinski, *Summa theologiae*, II-II, q.180, a.1, c and a.3, ad 1.

14. Sv. Josemaría, *Put*, 91.

15. Sv. Josemaría, *Prijatelji Božji*, 307.

16. Sv. Josemaría, *Prijatelji Božji*, 296.

17. *Ibid.*

18. Usp. Iv 14:23.

19. Usp. 1 Kor 3:16; 2 Kor 6:16.

20. Gal 4:4-6.

21. Usp. 1 Kor 12:12-13, 27; Ef 2:19-22;
4:4.

22. 1 Iv 4:8.

23. Usp. Sv. Toma Akvinski, *Summa
theologiae*, II-II, q.24 a.7, c. *In Epist.
Ad Rom.*, c.5, lect. 1.

24. 1 Kor 2:10-11.

25. usp. Mt 11:27.

26. Sv. Josemaría, "Radost služenja
Bogu".

27. Usp. Ivan Pavao II, Obraćanje, 9.
travnja 1989.

28. Sv. Toma Akvinski, *Summa
theologiae*, II-II, q.45, a.2, ad 1.

29. Usp. Iv 6:69; Rim 8:5.

30. Sv. Josemaría, "Izvor mudrosti".

31. 1 Kor 2:10.

32. Sv. Josemaría, *Susret s Kristom*,
163.
33. Jak 1:23-24.
34. 1 Iv 2:16.
35. Mt 5:8.

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
hr-hr/article/rad-i-kontemplacija-i/](https://opusdei.org/hr-hr/article/rad-i-kontemplacija-i/)
(30.03.2026.)